

Ködöböcz Gábor

„Velünk együtt nőnek növekednek a mesék”

Újabb ecsetvonások Anga Mária művészi-emberi portréjához

Anga Mária az észak-magyarországi régió, közelebről Eger irodalmi életének egyik meghatározó személyisége, aki magas színvonalú művészi munkássága mellett a szakmai közéletben is tevékenyen részt vesz. Számos író-olvasó találkozó és hozzájuk kapcsolódó zenés, irodalmi összeállítás fűződik a nevéhez.

Az archaikumból táplálkozó őseredeti szemléletmód, a komplex élmény- és érzékenységformákat szuggesztíven tárgyiasító képalkotó módszer, a nagy felidéző és megjelenítő erővel bíró, fokozottan látomásos, metaforikus írástechnika a költő és meseíró Anga Máriát egyformán jellemzi. Önálló verseskötve (*Hajnalt teríték ágyamon*, 1997), három ragyogó mesekönyve (*Az álmat őrző párnácska*, 1996; *Ki vasalja ki a katicabogárkák szárnyait?*, 2000; *A bicegő hintaló*, 2004; illetve frissen megjelent meseválogatása, *Az aranypatájú kiscsikó*, 2011) a természet- és valóságközeli látásmód mellett finom nyelvi strukturáltságával és összetett jelen-tésvilágával tarthat számot sokak érdeklődésére.

Az utóbbi másfél évtized kvalitásos alkotásai nem hagynak kétséget afelől, hogy Anga Mária a kortárs magyar irodalom egyik legeredetibb és legfigyelemreméltóbb szerzője. Ezt az állítást az *Agria* című folyóirat négy évfolyamában olvasható több tucatnyi verse még inkább alátámasztja. Az egyre nagyobb ismertségnek és megbecsülésnek örvendő Anga Mária 2011-től a Magyar Írószövetség tagja. A szépen ívelő pálya egyfajta elismerését jelzi a Móra Könyvkiadó kitüntetettó figyelme is. A kiadó jóvoltából megjelent, igazán illusztrisnak mondható legújabb mesekönyv valódi áttörést hozhat, és nagymértékben hozzájárulhat ahhoz, hogy Anga Mária a szélesebb irodalmi köztudatban, illetve a szakmai kánonban is elnyerje az őt megillető helyet.

Anga Mária hétköznapi énjéhez hasonlóan írásaiban is szívrávnányos gazdagságú prizmaembernek mutatkozik, aki nemcsak begyűjti, hanem rögvest tovább is adja a meleg sugarakat és a tiszta fényeket. A szerző erősen affektív, drámai jellegű versvilágában a Nagy László költészetéből ismerős értékminőségek a legszembetűnőbbek. Embereszménye, egész létbeli pozíciója a hit, hűség, helyállás, a tisztaság, tisztesség, tartás minőségeire épül. Napjainkban nem kevés bátorság és muníció kell ahhoz, hogy valaki a fenti értékekre építse föl az életét és alkotói munkásságát.

Anga Mária kétpólusú, drámai ellenpontozó költészetének leggyakoribb képzetkörei (tél-nyár, éjszaka-nappal, ébrenlét-álmom, élet-halál, bánat-öröm) és ki-

tüntetett szerepű motívumai (tenger, madár, fa, erdő, tánc, csend, idő, szerelem, Nap, Hold, csillag stb.) nemcsak a sajátos angai karakter egységét, de a líravilág koherenciáját is biztosítják. A versek címéből, a grammatikai viszonyokból, az ön-reflexió, az önfelmutatás és önmeghatározás gyakoriságából ítélve Anga Mária akár alanyi költő is lehetne, ha az éber befelé figyelés nem egészülne ki a világra való nyitottsággal és mélységes részvétellel, a létbeli csodák, a hétköznapi káprázatok ígézetével.

Jóllehet Anga Mária versíróként is kiugróan magas színvonalat képvisel, meseíróként még érettebb és tisztultabb minőséget mutat. Neki annyival könnyebb és annyival nehezebb az átlagnál, hogy ő nappal is álmodni meri az éjszakai álmot; azt, amit legtöbbször haszontalan bohóságnak, sőt szégyellni való agyficamnak gondolunk, ő halálosan komolyan veszi, és az életénél is jobban szereti. Makacsul védi az álmait, mert jól tudja, hogy „olyan szövetből vagyunk, mint az álmaink”. Mert amit tudhatunk magunkról, s amit nem tudhatunk, egyaránt mesébe illő, csodával határos. Erre az őstudással megajándékozó határterületre hívnak bennünket Anga Mária tüneményesen természetes logikából sarjadzó meséi, ahol a mítosz magától és magából terem. Egy fölöttébb derűs, napfényes, emberszabású világ tárul föl előttünk a bűbájos történetekben, ahol lelkük van a dolgoknak: egy kabátnak például éppúgy szíve van, mint a gazdájának, a betűknek éppolyan természetes vágyaik vannak, mint az embereknek. Következésképpen a mesékben megjelenő titokteljes dolgok, szép tárgyak és különleges jelenségek fölemelik a lelket Istenhez, és jobbá, nemesebbé teszik az embert.

Az irodalom mélységesen antropomorf, azaz emberarcú jellegét Anga Mária írásaiban a szokásosnál sokkal intenzívebben érezhetjük. Ha legalább ideig-óráig átengedjük magunkat e mesék megkapóan tiszta, természetes közegének s a bennük rejlő szeretetteljes atmoszférának, akkor a történetek minket is megajándékozhatnak a belefeledkezés gyermeki örömeivel, s talán bennünk is derű és nyugalom születhet a formátlan rettenetek helyén.

A kiváltképpen jól sikerült, a műfaj legjobbjaival egyenértékű művek (*A nyughatatlan betűk története; A varázsszánkó; Az álmot őrző párnácska; A fénymanók földreérkezése; A favágó ajándéka; A gyűrűvel született lány; A némaság völgye; Az aranypatájú kiscsikó; A csillagkirály*) számomra leginkább a weöresi szentencia időtlen bölcsességét idézik: „Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.”

Elhangzott 2011. november 30-án Egerben, a Polgármesteri Hivatal dísztermében, Anga Mária Az aranypatájú kiscsikó című mesekötetének bemutatóján.